

Fuzul, Eleonore

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:089613>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-04**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

ELEONORE FUZUL

DRUŠTVO / MEDIJ / ODGOJ-OBRAZOVANJE

Završni rad

Pula, rujan, 2021.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

ELEONORE FUZUL

DRUŠTVO / MEDIJ / ODGOJ-OBRAZOVANJE

Završni rad

JMBAG: 6019831103030778816

Studijski smjer: Preddiplomski stručni studij predškolskog odgoja

Predmet: Sociologija odgoja i obrazovanja

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Sociologija

Mentor: prof.dr.sc. Fulvio Šuran

Pula, rujan, 2021.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana _____, kandidat za prvostupnika _____ ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, _____ dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom

_____

_____ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

_____

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. DRUŠTVO	2
2.1. Suvremeno društvo	2
2.2. <i>Društvo znanja</i>	4
2.3. <i>Maslowljeva hijerarhija potreba</i>	5
3. ODGOJ	9
3.1. <i>Stilovi odgoja</i>	12
3.2. <i>Kulturne vrijednosti u odgoju</i>	13
4. OBRAZOVANJE	15
4.1. <i>Zadaci znanosti i obrazovanja u suvremenosti</i>	16
5. MEDIJI	18
6. ISTRAŽIVANJE: UTJECAJ ODGOJA, OBRAZOVANJA I MEDIJA NA DRUŠTVO	22
7. ZAKLJUČAK	32
8. SAŽETAK	33
9. SUMMARY	34
10. LITERATURA	35
11. POPIS SLIKA	37

1. UVOD

Završni rad na temu „Društvo / medij / odgoj-obrazovanje“ se bavi poveznicom tri komponente na utjecaj društva. Dakle, fokus rada jeste na samom društvu i tome kako odgoj, obrazovanje i mediji utječu na njega i da li utječu.

Prvi dio rada se odnosi na samo društvo koje se razvija od davnina pa sve do danas. Ono se može definirati kao cjelokupnost ljudi na nekom području koji zajedno djeluju i imaju određene navike i obrasce ponašanja.

Drugi dio rada se odnosi na odgoj koji je svrhovit proces unutarnjih i vanjskih uvjeta životne aktivnosti koji je utjecao na proces kojim djeca razvijaju i provode osobno važne stavove prema sebi, drugim ljudima, prirodi, kulturi, radu, društvu i državi, stječući potrebne kompetencije za samostalan rad.

Nadalje se rad odnosi na obrazovanje koje predstavlja proces u kojem društvo stječe određena znanja, vještine i navike koje u velikoj mjeri utječu na ponašanje pojedinca i onda naposljetku i društva u globalu. Mediji također u velikoj mjeri utječu na ponašanje društva, a u posljednje vrijeme je utjecaj sve veći i jači zbog ovisnosti o istima i prevelike prisutnosti društva u svakoj životnoj dobi.

Svi ovi utjecaji su ispitani anketom: „Utjecaj odgoja, obrazovanja i medija na društvo“ u kojoj je sudjelovalo 53 ispitanika. Može se sa sigurnošću reći kako odgoj, obrazovanje i mediji u velikoj i gotovo razmjernoj mjeri utječu na ponašanje društva. Ispitanici smatraju da sve polazi od odgoja, on uči pojedince kako da se ponašaju u okolini i kako da poštuju ljude oko sebe, te smatraju da odgoj oblikuje društvo. Ispitanici smatraju da se čak bez odgoja ne bi moglo postići poštivanje normi i zakona uređenog društva. Ispitanici također smatraju kako obrazovanje u jednakoj mjeri utječe na ponašanje društva i to na način da kroz obrazovne pojedince stvara društvenu zajednicu punu razumijevanja, empatije i pozitivnih stavova. Utječe na mišljenja, ponašanja i djelovanja pojedinaca koji kao takvi oblikuju društvo u kojem žive.

Mediji su ocijenjeni također tako da utječu na ponašanje društva ali u znatno negativnijem kontekstu nego odgoj i obrazovanje, jer ispitanici smatraju da mediji nameću trendove koji nisu uvijek pozitivni po društvo.

2. DRUŠTVO

Prema Hrvatskoj enciklopediji (2021.) društvo, skup pojedinaca ili skupina ljudi su oblikovani suradnjom i komunikacijom, ali i različitostima i sukobima oko raspolaganja materijalnim i simboličkim dobrima, a na osnovi čega se izgrađuju zajednička pravila djelovanja, poduprta minimumom zajedničkih interesa i uvjerenja.

Društvo se razvija od davnina pa sve do danas i napredovat će još u budućnosti. Razvojem društva u znanosti i tehnologiji tijekom prošlog stoljeća postignut je značajan napredak u industrijskoj i energetskej učinkovitosti, komunikacijskoj multimediji, biomedicinskim i poljoprivrednim znanostima, između ostalih napretka. Oni označavaju sve veće pritiske na okoliš da dobiju sirovine i resurse za opskrbu industrije i zadovolje potražnju svjetskih stanovnika za proizvodima i uslugama.

2.1. Suvremeno društvo

Kad se društvo industrijalizira, smatra se modernim društvom ili se može definirati kao ljudi koji žive zajedno u sadašnjem vremenu.

Temelji se na širenju obrazovanja, tehnologije, industrije i urbanog života. Ima složenu kulturu koja se mijenja s vremenom. Njegova se baza ostvaruje. Zbog različitih društvenih uvjeta dolazi do heterogenog života. Društveni problemi različite prirode razvijaju se među različitim skupinama.

Suvremeno društvo često se naziva materijalističkim, gdje ljudi više ne proizvode za život. Umjesto toga proizvode robu za prodaju na tržištu. Ljudi se ne oslanjaju na svoje. Na primjer, odlaze na tržište po namirnice umjesto da posjeduju vrtove i životinje. Ova društva naglašavaju kvalitetu obrazovanja za sve.

Prema Study Lectuere Notes (2021.) karakteristike suvremenog društva uključuju:

1. **Napredna industrija i tehnologija:** naziva se i postindustrijsko društvo koje ima vrlo složene i napredne industrijske i tehnološke sustave. Ovo je puno automatizacije s minimalnom ulogom ljudskog bića u svom radu.

2. **Urbanizacija:** Ovo je model urbanizacije. Uspostavljen je skup društava, gradova i stambenih područja koji ispunjavaju stambene potrebe ljudi
3. **Visok pritisak stanovništva:** Veličina stanovništva je vrlo velika s milijunima ljudi u gradovima.
4. **Poddruštvene institucije:** U njemu se nalaze osnovne društvene institucije, zajedno sa svojim pod-institucijama ili radnim organizacijama, što je posljedica heterogenosti potreba ljudi i obujma stanovništva.
5. **Mogućnosti za zapošljavanje:** Ova su društva središte industrijskih i gospodarskih organizacija. Uredi ovih tvrtki nalaze se u tim društvima zbog čega su obrazovanim, poluobrazovanim i tehnički vještim osobama dostupne bolje mogućnosti zaposlenja.
6. **Bolje mogućnosti prihoda:** Zbog gospodarske aktivnosti, ljudima, materijalističkom društvu, dostupne su industrije, komercijalni i bolji prihodi.
7. **Društvena stratifikacija:** Ljudi su podijeljeni u različite društvene slojeve na temelju njihovog socio-ekonomskog porijekla. Pronađena je vrlo složena podjela rada zajedno sa specijalizacijom.
8. **Gradski sadržaji:** Moderni urbani sadržaji poput faksa, telefona, interneta, kabela, mobilnog telefona, plina, električne energije, postrojenja za pročišćavanje vode, kanalizacijskog sustava, zračnih luka, željeznica, cestovnih mreža, velikih trgovačkih područja, bolnica, škola, fakulteta, sveučilišta itd. dostupni su u njemu.

Društvo se kroz godine jako promijenilo, pogotovo sa razvojem tehnologije. Nekako je sve postalo lakše, a i jednostavno su ljudi i njihove navike postali moderni.

Slika 1 daje prikaz modela tradicionalnog, modernog i postmodernog društva. Različitom društvu su različiti elementi primarni.

Slika 1: Model tradicionalnog, modernoga i postmodernog društva

	Tradicionalno	Moderno	Postmoderno
Sržni društveni projekt	Preživljavanje u stagnantnoj državnoj ekonomiji	Maksimizacija ekonomskog rasta	Maksimizacija subjektivnog dobrog stanja
Individualne vrednote	Tradicionalne religijske i vrednote zajednice	Motivacija za postignućem	Postmaterijalističke i postmoderne vrednote
Autoritarni sustav	Tradicionalni autoritet	Racionalno-zakonodavni autoritet	Zanemarivanje zakonodavnoga i religijskog autoriteta

Izvor: Zrinščak, S. (2001). Društveni razvoj u vrijednosnoj zamci. Sociološki pogled na vrednote u hrvatskom društvu. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/29100>

2.2. Društvo znanja

Društvo znanja se razvija u promijenjenim okolnostima postindustrijskog društva. Ovdje su na prvom mjestu znanje, informacija i komunikacija pretvoreni u simboličke proizvodne činitelje, tzv. simbolički kapital. Kako je čovjek nositelj simboličkog kapitala, on se pretvara u radnika znanja, a radnici znanja postaju novi kapitalisti. Nekadašnja uska specijaliziranost se ovdje pretvara u fleksibilnu prilagodljivost. Ekološke i humane vrijednosti postaju sastavnicama brige o društvenom razvoju koji dobiva atribut održivi. Nova orijentacija na društvo znanja, dakle, postaje uvjetovana problemima održivosti te je time organski nastavak razvoja društva rada (Šundalić, 2012).

Pod pojmom znanja misli se najčešće na prirodnoznanstvena i tehnička znanja te na znanja koja se usko povezuje s privredom, poslovanjem i pravom, potrebnim gospodarskim napretkom i međunarodnim nadmetanjem. Mnogi smatraju da će pokretačka snaga gospodarstva u našem tisućljeću biti industrije znanja (Razum, 2007).

Reich¹ (2000.) ističe kako će najveći kapital svake nacije biti znanje i ideje njezinih građana. Tvrdi da je stvarni izazov za neku zemlju »kako povećati potencijalnu vrijednost onoga što njezini građani mogu pridonijeti globalnoj ekonomiji, povećanjem njihovih znanja i sposobnosti te unapređenjem načina na koje će se ta znanja i sposobnosti povezati sa svjetskim tržištima.

2.3. Maslowljeva hijerarhija potreba

Maslow² je prvi put predstavio svoj koncept hijerarhije potreba u svom radu iz 1943. „Teorija ljudske motivacije“ i svojoj kasnijoj knjizi Motivacija i osobnost. Ova hijerarhija sugerira da su ljudi motivirani da ispune osnovne potrebe prije nego što pređu na druge, naprednije potrebe.

Dok su se neke od tadašnjih škola mišljenja (poput psihoanalize i biheviorizma) usredotočile na problematična ponašanja, Maslow je bio mnogo više zainteresiran za učenje o tome što ljude čini sretnima i stvarima koje čine kako bi postigli taj cilj.

Kao humanist, Maslow je vjerovao da ljudi imaju urođenu želju za samoaktualizacijom, odnosno da budu sve što mogu biti. Kako bi se postigli ti krajnji ciljevi, međutim, potrebno je zadovoljiti niz osnovnih potreba, poput potrebe za hranom, sigurnosti, ljubavi i samopoštovanja.

Maslowova se hijerarhija najčešće prikazuje kao piramida. Najniže razine piramide čine najosnovnije potrebe, dok su najsloženije potrebe na vrhu piramide.

Potrebe na dnu piramide osnovni su fizički zahtjevi, uključujući potrebu za hranom, vodom, snom i toplinom. Kad se zadovolje ove potrebe niže razine, ljudi mogu prijeći na sljedeću razinu potreba, a to su sigurnost i zaštita.

---

¹ Robert Bernard Reich je američki ekonomski savjetnik, profesor, autor i politički komentator. Napisao je osamnaest knjiga, uključujući bestselere: The System: Who Rigged It, How We Fix It, The Common Good, Saving, Capitalism, Aftershock, Supercapitalism i The Work of Nations. (Dostupno na: <https://gspp.berkeley.edu/faculty-and-impact/faculty/robert-reich#about>)

² Abraham Harold Maslow bio je američki psiholog i promotor humanističke psihologije. Poznat je po svojoj teoriji hijerarhije ljudskih potreba. Naglašavao je potrebu da se čovjeka promatra kroz njegove pozitivne kvalitete, umjesto da se analiziraju samo njegove negativne strane i tendencije. (Dostupno na: <https://www.biografiasyvidas.com/biografia/m/maslow.htm>)

Dalje uz piramidu, potreba za osobnim poštovanjem i osjećajem postignuća imaju prioritet. Poput Carla Rogersa³, Maslow je naglasio važnost samoaktualizacije, koja je proces rasta i razvoja kao osobe radi postizanja individualnog potencijala (Cherry, 2021).

Postoji pet različitih razina Maslowljeve hijerarhije potreba, a one su prikazane na Slici 2.

Slika 2: Maslowljeva hijerarhija potreba

Izvor: Penda, I. A. (2014.), Planinarstvo i njegov doprinos hrvatskom turizmu, Acta Turistica Nova 8(1): str. 100.

Fiziološke, sigurnosne, društvene i potrebe poštovanja nedostatne su potrebe koje nastaju uslijed nedostatka. Zadovoljavanje ovih potreba niže razine važno je kako bi se izbjegli neugodni osjećaji ili posljedice.

Maslow je najvišu razinu piramide nazvao potrebama rasta. Te potrebe ne proizlaze iz nedostatka nečega, već iz želje da rastete kao osoba.

³ Carl Rogers je bio humanistički psiholog koji se složio sa glavnim pretpostavkama Abrahama Maslowa. No, dodaje kako je osobi da bi „rasla“ potrebno okruženje koje pruža iskrenost, privaćanje i empatiju te kako se bez toga odnosi i zdrave osobnosti ne mogu razvijati kako bi trebale. (Dostupno na: <https://www.simplypsychology.org/carl-rogers.html>)

Iako se teorija općenito prikazuje kao prilično kruta hijerarhija, Maslow je primijetio da redoslijed kojim su te potrebe ispunjene ne slijedi uvijek ovaj standardni napredak. Na primjer, primijetio je da je za neke pojedince potreba za samopoštovanjem važnija od potrebe za ljubavlju. Za druge, potreba za kreativnim ispunjenjem može nadjačati čak i najosnovnije potrebe (Cherry, 2021).

Fiziološke potrebe

Temeljne fiziološke potrebe vjerojatno su prilično očite - one uključuju stvari koje su vitalne za ljudski opstanak. Neki primjeri fizioloških potreba uključuju:

- Hrana
- Voda
- Disanje
- Preživljavanje

Osim osnovnih zahtjeva prehrane, regulacije zraka i temperature, fiziološke potrebe uključuju i stvari poput zaklona i odjeće. Maslow je također uključio spolnu reprodukciju u ovu razinu hijerarhije potreba jer je bitna za opstanak i širenje vrste.

Sigurnost i sigurnosne potrebe

Druga razina Maslowljeve hijerarhije potreba postaje složenija u odnosu na prvu razinu. Na ovoj razini potrebe za sigurnošću i sigurnošću postaju primarne.

Ljudi žele kontrolu i red u svom životu. Dakle, ta potreba za sigurnošću i zaštitom uvelike doprinosi ponašanju na ovoj razini. Neke od osnovnih sigurnosnih i sigurnosnih potreba uključuju:

- Financijska sigurnost
- Zdravlje i dobrobit
- Sigurnost od nesreća i ozljeda

Pronalaženje posla, zdravstveno osiguranje i zdravstvena zaštita, uplata novca na štedni račun i preseljenje u sigurnije susjedstvo svi su primjeri radnji motiviranih sigurnosnim i sigurnosnim potrebama.

Društvene potrebe

Društvene potrebe u Maslowljevoj hijerarhiji uključuju stvari poput ljubavi, prihvaćanja i pripadanja. Na ovoj razini, potreba za emocionalnim odnosima pokreće ljudsko ponašanje. Neke stvari koje zadovoljavaju ovu potrebu uključuju:

- Prijateljstva
- Romantične privrženosti
- Obitelj
- Društvene grupe
- Grupe zajednice
- Crkve i vjerske organizacije

Kako bi se izbjegli problemi poput usamljenosti, depresije i tjeskobe, važno je da se ljudi osjećaju voljenima i prihvaćenima od drugih ljudi. Osobni odnosi s prijateljima, obitelji i ljubavnicima igraju važnu ulogu, kao i uključivanje u druge skupine koje mogu uključivati vjerske skupine, sportske timove, klubove knjiga i druge grupne aktivnosti.

Potrebe za samopoštovanjem

Na četvrtoj razini u Maslowljevoj hijerarhiji je potreba za uvažavanjem i poštovanjem. Kad su zadovoljene potrebe na tri donje razine, potrebe za poštovanjem počinju igrati važniju ulogu u motiviranju ponašanja.

U ovom trenutku postaje sve važnije zadobiti poštovanje i uvažavanje drugih. Ljudi imaju potrebu postići neke stvari i tada im se priznaje trud. Osim potrebe za osjećajem postignuća i ugleda, potrebe za poštovanjem uključuju i stvari poput samopoštovanja i osobne vrijednosti.

Ljudi moraju osjetiti da su cijenjeni i od drugih i osjećati da doprinose svijetu. Sudjelovanje u profesionalnim aktivnostima, akademska postignuća, sportsko ili timsko sudjelovanje i osobni hobi mogu odigrati ulogu u ispunjavanju potreba poštovanja. Ljudi koji su u stanju zadovoljiti potrebe uvažavanja postizanjem dobrog samopoštovanja i priznavanja drugih imaju tendenciju da se osjećaju sigurni u svoje sposobnosti.

Oni kojima nedostaje samopoštovanja i poštovanja drugih mogu razviti osjećaj manje vrijednosti. Zajedno, razina poštovanja i društvena razina čine ono što je poznato kao psihološke potrebe hijerarhije.

Potrebe za samoostvarenjem

Na samom vrhu Maslowljeve hijerarhije su potrebe samoaktualizacije. „Ono što čovjek može biti, mora biti“, objasnio je Maslow, misleći na potrebu ljudi da ostvare svoj puni potencijal kao ljudska bića. Prema Maslowljevoj definiciji samoaktualizacije: „To se može slobodno opisati kao potpuno korištenje i iskorištavanje talenata, sposobnosti, potencijala itd. Čini se da se takvi ljudi ispunjavaju i rade najbolje što mogu. Oni su ljudi koji su se razvili ili se razvijaju do svoje moći “.

Šire promatrano mogu se odnositi na potrebu realizacije i potvrđivanja svih sposobnosti i potencijala koje neki čovjek ima. Njihovo zadovoljavanje ima iznimnu važnost za motiviranje zaposlenih u suvremenim uvjetima. (Sikavica P., i dr., 2008.)

3. ODGOJ

Svaki član društva, koji gleda u budućnost, želi biti sretan i siguran. Nova generacija će moći učiniti svijet lakšim i etičnijim. Vrijeme djetinjstva uključuje u sebe potrebu oblikovanja autonomnog morala, tako da bi osobnost mogla preuzeti odgovornost za svoj daljnji život i ponašanje. Dok živi u društvu, dijete je izloženo zbivanjima u društvu. Na njega također utječe društveno okruženje koje je i samo izloženo dubokim promjenama. Odgoj je svrhovit proces unutarnjih i vanjskih uvjeta životne aktivnosti koji je utjecao na proces kojim djeca razvijaju i provode osobno važne stavove prema sebi, drugim ljudima, prirodi, kulturi, radu, društvu i državi, stječući potrebne kompetencije za samostalan rad.

Odgoj djece jedan je od najtežih i najispunjenijih poslova na svijetu KidsHealth Medical Expert (2021.) navodi devet koraka bitnih u odgoju društva:

1. Jačanje samopoštovanja djeteta

Djeca razvijaju osjećaj sebe kao bebe kada sebe vide očima svojih roditelja. Djeca upijaju ton glasa, govor tijela i svaki izraz, kao i riječi, te postupke koji utječu na njihovo samopouzdanje i razvoj društva u konačnici. Hvaleći postignuća, koliko god mala bila, učinit će da se osjećaju ponosnima; dopuštajući djeci da samostalno rade stvari učinit će da se osjećaju sposobnima i snažnima. Nasuprot tome, omalovažavanje komentara ili nepovoljno uspoređivanje djeteta s drugim učinit će da se djeca osjećaju bezvrijednima.

2. Uхватiti djecu kako su dobra

Za razvoj društva tj. djeteta je ključna pohvala. Ljudi često reagiraju na negativne stvari i lakše je uputiti kritiku nego pohvalu, da bi djeca rasla u pozitivnoj okolini i u budućnosti gradila pozitivno društvo treba ih hvatati kada su dobra i hvaliti za ispravne postupke.

3. Postavljanje granica i dosljednost disciplini

Disciplina je neophodna u svakom društvu. Cilj discipline je pomoći djeci da odaberu prihvatljivo ponašanje i nauče samokontrolu. Oni mogu testirati granice koje su im postavljene, ali trebaju im ta ograničenja da bi prerasli u odgovorne odrasle osobe.

4. Vrijeme posvećeno djeci

Roditeljima i djeci često je teško okupiti se na obiteljskom obroku, a kamoli provesti kvalitetno vrijeme zajedno. No, djeci vjerojatno ne postoji ništa što bi se više svidjelo. To se za njih smatra zdravom okolinom i građenjem socijalne empatije koja će se odlikovati u njihovom kasnijem životu.

5. Dobar uzor

Mala djeca nauče mnogo o tome kako se ponašati gledajući svoje roditelje. Studije su pokazale da djeca koja udaraju obično imaju uzor za agresiju kod kuće. Uzorite osobine koje društvo želi kod djece su: poštovanje, ljubaznost, iskrenost, ljubaznost, tolerancija, pa se to djeci treba i pokazati.

6. Komunikacija je prioritet

Ne može se očekivati da će djeca učiniti sve jednostavno zato što im se tako kaže. Oni žele i zaslužuju objašnjenja jednako kao i odrasli. Ako se ne odvoji vrijeme za objašnjenje, djeca će se početi pitati o vrijednostima i motivima te imaju li oni ikakvu osnovu. Roditelji koji rasuđuju sa svojom djecom dopuštaju im da razumiju i uče na neosuđujući način. Djeca koja sudjeluju u donošenju odluka motiviranija su za njihovu provedbu.

7. Fleksibilnost u odgoju

Kako se dijete mijenja roditelj također mora mijenjati svoj stil roditeljstva, slično kao i promjene u društvu koje su konstantne i ljudi se svakodnevno prilagođavaju i mijenjaju ukoliko je to potrebno. Tinejdžeri imaju tendenciju manje gledati na roditelje, a više na svoje vršnjake kao uzor, to im se treba i omogućiti ali i pružati smjernice, ohrabrenje i odgovarajuću disciplinu dopuštajući tinejdžerima da steknu veću neovisnost.

8. Bezuvjetna ljubav

Svako dijete mora znati da je ljubav roditelja bezuvjetna kako bi se osjećali sigurno i kako bi znali širiti ljubav u zajednici u kojoj žive.

9. Upoznavanje potreba i ograničenja

Društvo mora znati svoje potrebe i ograničenja. Svi ljudi su vođeni potrebom prvenstveno za preživljavanje kao što je već spomenuto tako je važno i u odgoju da roditelji i djeca ispune svoje potrebe uz određena ograničenja koja čine društvo dobrim.

Roditeljstvo ili odgoj djece promiču i podržavaju tjelesni, emocionalni, društveni i intelektualni razvoj djeteta od najranije dobi do odrasle dobi. Roditeljstvo se odnosi na završenost odgoja djeteta, a ne isključivo na biološki odnos.

3.1. Stilovi odgoja

Spera, C.⁴ (2005.) navodi stilove odgoja:

- **Autoritativan odgoj**

Autoritativni roditelji oslanjaju se na pozitivno pojačanje i rijetku primjenu kazne. Roditelji su svjesniji djetetovih osjećaja i sposobnosti te podržavaju razvoj djetetove autonomije u razumnim granicama. U komunikaciji roditelj-dijete postoji atmosfera davanja i uzimanja, a kontrola i podrška su uravnotežene. Neka su istraživanja pokazala da je ovaj stil roditeljstva korisniji od previše tvrdog autoritarnog stila ili previše mekog dopuštajućeg stila. Ovaj roditeljski stil proizlazi iz uspješne i sretne djece. Kad se vježba bez fizičkog kažnjavanja, postižu se najpovoljniji rezultati s najmanje problema u današnjem svijetu. Ta djeca postižu više ocjene u pogledu sposobnosti, mentalnog zdravlja i društvenog razvoja od one koja su odgajana u popustljivim, autoritarnim ili zanemarenim domovima.

- **Autoritarni stil**

Autoritarni roditelji su vrlo kruti i strogi. Pred djetetom se postavljaju visoki zahtjevi, ali se na njih malo reagira. Roditelji koji prakticiraju roditeljstvo u autoritarnom stilu imaju strogo provedena pravila i očekivanja o kojima se ne može pregovarati i zahtijevaju strogu poslušnost. Kad se pravila ne poštuju, kazna se često koristi za promicanje i osiguravanje buduće usklađenosti. Obično nema objašnjenja kazne osim da je dijete u nevolji zbog kršenja pravila. Ovaj roditeljski stil snažno je povezan s tjelesnim kažnjavanjem, poput udaranja. Čini se da se ova vrsta roditeljstva češće viđa u radničkim obiteljima nego u srednjoj klasi. U mnogim slučajevima ta su djeca također

---

⁴ Dr. Christopher Spera je viši izvršni direktor i znanstveni referent te vodi odjel za zdravstvo i okoliš u Abt Associatesu. Nadgleda međufunkcionalni tim od 265+ istraživača zdravstvenih usluga, epidemiologa, ekonomista, društvenih znanstvenika i kliničara koji rade na raznim pitanjima ponašanja, javnom zdravlju, zdravstvenoj politici, kaznenom pravosuđu i pitanjima okoliša. (Dostupno na: <https://www.heinz.cmu.edu/faculty-research/profiles/spera-christopher>)

pokazala pasivno neprijateljstvo. Ovaj stil roditeljstva može negativno utjecati na obrazovni uspjeh i karijeru, dok čvrst i ohrabrujući stil roditeljstva pozitivno utječe.

- **Dopušteno roditeljstvo**

Dopuštajuće roditeljstvo postalo je popularnija roditeljska metoda za obitelji srednje klase od obitelji radničke klase otprilike od kraja Drugog svjetskog rata. U takvim se uvjetima djetetova sloboda i autonomija visoko cijene, a roditelji se prvenstveno oslanjaju na zaključivanje i objašnjenje. Roditelji su nezahtjevni, pa stoga postoji tendencija da se u ovom roditeljskom stilu malo kažnjava ili izriču pravila. Ovi roditelji kažu da njihova djeca nisu slobodna od vanjskih ograničenja i imaju tendenciju da jako reaguju na sve što dijete želi. Djeca popustljivih roditelja općenito su sretna, ali ponekad pokazuju nisku razinu samokontrole i samopouzdanja jer nemaju strukturu kod kuće.

- **Neuključeno roditeljstvo**

Neuključeni ili zanemareni roditeljski stil je kada su roditelji često emocionalno ili fizički odsutni. Od djeteta nemaju nikakva očekivanja i redovito nemaju komunikaciju. Ne reaguju na djetetove potrebe i imaju malo ili nimalo očekivanja u ponašanju. Ako postoje, mogu pružiti ono što je djetetu potrebno za preživljavanje uz malo ili bez angažmana. Često postoji veliki jaz između roditelja i djece s takvim roditeljskim stilom. Djeca koja imaju malo ili nimalo komunikacije s vlastitim roditeljima imaju tendenciju da budu žrtve druge djece i mogu i sami pokazati devijantno ponašanje. Djeca neuključenih roditelja pate od socijalne kompetencije, akademskog uspjeha, psihosocijalnog razvoja i problematičnog ponašanja.

3.2. *Kulturne vrijednosti u odgoju*

Bornstein, M. (2012.) navodi kako svaku kulturu karakteriziraju i razlikuju od drugih kultura, duboko ukorijenjene i općeprihvaćene ideje o tome kako se treba osjećati, misliti i djelovati kao funkcionalni član kulture. Međukulturalno istraživanje potvrđuje da

skupine ljudi posjeduju različita uvjerenja i različito ponašanje koje može biti normativno u njihovoj kulturi, ali nije nužno normativno u drugoj kulturi. Kulturne skupine stoga utjelovljuju posebne karakteristike koje se smatraju bitnim ili korisnim za njihove članove.

Kultura je korisno zamišljena kao skup osebujnih obrazaca uvjerenja i ponašanja koje dijeli skupina ljudi i koji služe za reguliranje njihova svakodnevnog života. Ta uvjerenja i ponašanja oblikuju način na koji se roditelji brinu o svom potomstvu. Stoga je iskustvo jedinstvenih obrazaca njegovanja glavni razlog što su pojedinci u različitim kulturama takvi kakvi jesu i često se međusobno razlikuju. Kultura pomaže izgradnji roditelja i roditeljstva, a kultura se održava i prenosi utječući na roditeljske spoznaje za koje se smatra da oblikuju roditeljske prakse.

Roditelji obično organiziraju i distribuiraju svoju skrb vjerni autohtonim sustavima kulturnih uvjerenja i obrascima ponašanja. Doista, kulturno izgrađena uvjerenja mogu biti toliko snažna da se zna da roditelji djeluju na njih, ostavljajući po strani ono što bi im osjetila mogla reći o vlastitoj djeci. Na primjer, roditelji u većini društava razgovaraju s bebama i s pravom ih smatraju razumijevajućim interaktivnim partnerima mnogo prije nego što dojenčad proizvede jezik, dok roditelji u nekim društvima smatraju da je besmisleno razgovarati s dojenčadi prije nego što sama djeca budu sposobna govoriti.

„Odgoj je, dakle, utemeljen u vrijednostima koje predstavljaju ciljeve, ideale, odnosno krajnje svrhe ljudskih nastojanja.“ (Bognar, 2015.)

4. OBRAZOVANJE

Obrazovanje je alat koji ljudima daje znanje, vještinu, tehniku, informacije, omogućuje im da upoznaju svoja prava i dužnosti prema svojoj obitelji, društvu kao i naciji. Proširuje viziju i pogled na svijet. Razvija sposobnosti borbe protiv nepravde, nasilja, korupcije i mnogih drugih loših elemenata u društvu.

Obrazovanje daje znanje u svijetu koji svakodnevno okružuje svakog čovjeka. Također, razvija perspektivu gledanja na život u ljudima. To je najvažniji element u evoluciji nacije. Bez obrazovanja neće se istraživati nove ideje. To znači da se neće moći razvijati svijet jer bez ideja nema kreativnosti, a bez kreativnosti nema ni razvoja nacije.

Obrazovanje je važan aspekt koji igra ogromnu ulogu u modernom, industrijaliziranom svijetu. Ljudima je potrebno dobro obrazovanje da bi mogli preživjeti u ovom konkurentnom svijetu. Suvremeno društvo temelji se na ljudima koji imaju visok životni standard i znanje što im omogućuje implementaciju boljih rješenja za njihove probleme.

Obrazovanje osnažuje svakoga. Neka od područja u kojima obrazovanje pomaže su (The Asian School, 2018):

1. Uklanjanje siromaštva - Obrazovanje pomaže u uklanjanju siromaštva kao da je osoba obrazovana, može dobiti dobar posao i ispuniti sve osnovne potrebe i zahtjeve svoje obitelji.

2. Sigurnost i zaštita od kriminala - Ako je osoba dobro obrazovana, nitko je neće lako prevariti. Obrazovana osoba manje je sklona uključivanju u obiteljsko nasilje i druga društvena zla. Uživaju u zdravim odnosima u životu. To znači da su ljudi manje podložni prevari ili postajanju žrtvom nasilja.

3. Sprječavanje ratova i terorizma - Da bi se vodio siguran život, mora se razumjeti vrijednost obrazovanja u svakodnevnom životu. Treba aktivno sudjelovati u raznim obrazovnim aktivnostima. Ove vrste produktivnih aktivnosti pružaju znanje za bolji život.

4. Trgovina - Dobro obrazovanje ne znači samo odlazak u školu ili fakultet i sticanje diplome. Trgovina zemlje također će lako procvjetati ako su njeni građani dobro obrazovani. Obrazovanje pomaže da se osamostali i izgradi veliko povjerenje među njima u izvršavanju teških zadataka. Nakon obrazovanja, njihov životni standard se poboljšava.

5. Zakon i red - Obrazovanje omogućuje proces brzog razvoja nacije. Ako osoba ima dobro stečeno obrazovanje, ona može pomoći svojoj zemlji jer razvija dobru političku ideologiju.

6. Osnaživanje žena - Obrazovanje također pomaže u osnaživanju žena. Žene, ako su obrazovane, mogu podići glas protiv nepravde koja joj je nanesena. To će donijeti veliki razvoj u društvu, kao i u naciji. Ukratko, pravo na slobodu govora i izražavanja može se koristiti na pravi način ako će se sve žene obrazovati.

7. Uzdizanje ekonomski slabijih slojeva društva - Obrazovanje je najvažniji sastojak za promjenu svijeta. Zbog nedostatka obrazovanja, mnogi nepismeni ljudi trpe teškoće diskriminacije, nedodirljivosti i nepravde koje prevladavaju u društvu, ali s napretkom dobrog obrazovanja. Ako će se svi ljudi obrazovati; to u konačnici dovodi do uzdizanja ekonomski slabijih slojeva društva.

8. Komunikacije - Očigledan je odnos između obrazovanja i komunikacije. Dobro obrazovanje pomaže u boljoj komunikaciji s drugim ljudima. Također poboljšava komunikacijske vještine kao što su govor, govor tijela. Osoba koja je obrazovana osjeća se u sebi sigurnom da se suoči ili održi govor pred velikom javnošću ili može održati sastanak ili seminar.

4.1. Zadaci znanosti i obrazovanja u suvremenosti

Zbog razvoja tehnologije, obrazovanje nikada nije bilo lakše i jednostavnije. Do većine informacija može se doći preko svojih pametnih uređaja i interneta i ne moraju se posjećivati knjižnice. Dakle, danas je mladima, a i starijima, pruženo sve na dlanu, samo trebaju znati iskoristiti potencijal.

Posljednjih desetljeća većina europskih zemalja razvija i mijenja svoje odgojno-obrazovne sustave. I u Hrvatskoj je u tijeku intenzivan i složen rad na unapređenju kvalitete odgoja i obrazovanja prema sličnim načelima (Razum, 2007).

Pisanje e -pošte, pisama, pisanje poruka, čitanje časopisa i novina ili čak korištenje pametnog telefona nikada ne može biti nemoguće bez osnovnog obrazovanja.

Danas su također popularni programi kao što su Zoom ili Microsoft Teams, jer se preko njih slušala online nastava zadnjih godinu i pol dana. To su programi koji omogućavaju sudionicima da komuniciraju i to na način da mogu pričati, vidjeti se, dijeliti sadržaj kako bi ostali sudionici mogli vidjeti i pratiti prezentacije.

Ovakvi programi služili su za obrazovanje osnovnoškolaca, srednjoškolaca, studenata, ali i zaposlenika. Na tim programima održavali su se razni sastanci, vježbe, tečajevi. Sve se zapravo prilagodilo situaciji i sve se prebacilo online.

Slika 3: Zoom

Izvor: DeNisco, R., A., (2021). 6 Zoom rules you probably broke at work today.

Dostupno na: <https://www.cnet.com/tech/services-and-software/6-zoom-rules-you-probably-broke-at-work-today/>

Dakle, zadaci znanosti i obrazovanja su učiniti što bolji obrazovni sustav kako bi učenicima i studentima bilo što bolje i zanimljivije učiti. Treba izraditi takav kurikulum koji će zadovoljavati sve želje i potrebe učenika.

5. MEDIJI

Medij se može definirati i kao medij kao materijalni supstrat pomoću kojeg se informacije posreduju u komunikacijskom procesu (Sapunar, 1995).

Mediji su sredstvo koje se koristi kako bi se ostvarila komunikacija, oni su posrednici između javnosti i vlasti, informiraju javnost o svim temama relativno važnim za društvenu zajednicu, a sve kako bi na ispravan način formirali (iako danas sve češće i manipulirali) javno mnijenje (Jurčić, 2017).

Biti ⁵(2017). smatra kako se medij može definirati na četiri načina:

- U fiziologijskome smislu, kad medij označava komunikacije: auditivni, vizualni, taktilni, olfaktivni te njihov međusobni odnos (intermedijalnost).
- U fizičkome smislu, kad mediji znače tvar pomoću koje se izražava neka nova poruka; jezik, ton i boja;
- U tehnologijskome značenju, u kojem medij označava sredstvo posredovanja između znakovne proizvodnje i potrošnje.
- U sociološkome, u kojem je medij shvaćen kao institucijsko-organizacijski okvir komunikacije pa se govori o politici, gospodarstvu, znanosti, odgoju. Na taj se način pojam medija donekle izjednačava s pojmom diskursa. Ovo je šire, ali ipak moguće tumačenje.

Vrste medija su različiti kanali putem kojih informacije i zabava dopiru do publike. Mediji često uključuju sam sadržaj, kao i fizički uređaj potreban za njegovo prenošenje, poput televizijskog programa i televizije.

Mediji se mogu podijeliti u četiri različite kategorije (Indeed, 2021):

1. Tiskani mediji: Tiskani mediji odnose se na tiskane materijale, poput knjiga i časopisa, koji sadrže riječi i slike.

---

⁵ Vladimir Biti je hrvatski književni teoretičar. (Dostupno na: <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=7911>)

2. Emitirani mediji: Emitirani mediji uključuju informacije prenesene putem jednog od nekoliko kanala masovne komunikacije, poput televizije i radija.
3. Internetski mediji: Internet mediji su sadržaji distribuirani na mreži i mogu uključivati e-poštu i internetske publikacije.
4. Mediji izvan kuće: Mediji izvan kuće ili OOH su mediji koji dopiru do ljudi kada su izvan svojih domova, poput oglasnih ploča.

Pozitivne strane medija su (Important Inida, 2016):

- Obrazuje ljude. Putem televizijskih i radijskih programa ljudi mogu naučiti o zdravstvenim pitanjima, očuvanju okoliša i još mnogo toga.
- Ljudi dobivaju najnovije vijesti u vrlo kratkom vremenu. Udaljenost nije prepreka. Ljudi svakodnevno dobivaju vijesti putem medija i to ih informira o događanjima u svijetu.
- Ljudi mogu otkriti svoje skrivene talente. Putem medija pokazuju svoje talente poput komedije, glume i pjevanja.
- Povećava se dječje znanje. Djeca mogu učiti iz kvizova, programa za životinje i tako dalje.
- Radio je prikladan jer ljudi dobivaju kratke vijesti, a mobitelom se može pristupiti.
- Izvrsno u promicanju proizvoda široke potrošnje. To pak može povećati prodaju proizvoda.
- Služi kao dobar izvor zabave. Ljudi se zabavljaju kroz glazbene i televizijske programe.
- Televizija dopušta elektroničko umnožavanje informacija. Time se smanjuju troškovi proizvodnje i omogućuje masovno obrazovanje.
- Mediji dovode do širenja različitih kultura. Mediji prikazuju različite kulturne prakse.
- Pomaže ljudima diljem svijeta da se razumiju i prihvate svoje različitosti.

Negativne strane medija su (Important Inida, 2016):

- To dovodi do individualizma. Ljudi provode previše vremena na internetu i gledaju televiziju. Zbog toga je pogođena socijalizacija s prijateljima, obitelji i susjedima.
- Neki medijski sadržaji nisu prikladni za djecu. Ograničavanje dječjeg pristupa takvim sadržajima može biti teško.
- Novine su zemljopisno selektivne.
- Povećanje oglasa na televiziji i radiju čini ih manje privlačnima.
- Internet kao oblik medija otvara mogućnosti prevarantima, prijevarama i hakiranjima.
- Mediji mogu izazvati ovisnost, npr. neki televizijski programi i internet. To može dovesti do smanjenja produktivnosti ljudi.
- Zdravstveni problemi. Dugotrajno gledanje televizije može dovesti do problema s vidom, a slušanje radija pomoću slušalica izlaže jednu od mogućih oštećenja sluha.
- Glamurizira droge i alkohol. Neki programi čine da se korištenje ovih stvari čini „super”.
- To može dovesti do osobnih ozljeda. Neki ljudi odluče slijediti vratolomije koje se prikazuju u medijima.
- To može dovesti do rušenja ugleda. Moguće je da netko stvori anonimni račun. Takvi se računi mogu koristiti iz zlonamjernih razloga, poput širenja glasina. To može dovesti do rušenja ugleda pojedinca ili tvrtke.

Postoje razne edukativne igrice koje se mogu pronaći na internetu, a koje pridonose razvoju djece.

Kao primjer tu je edukativna igrica Artemida – Program ranog učenja: Učimo boje, brojeve i životinje.

Slika 4: Artemida

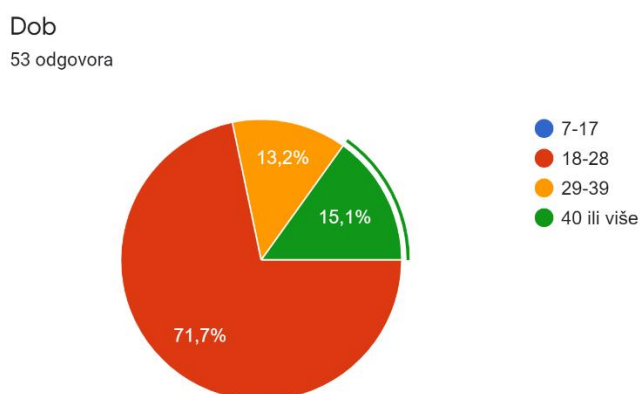

Izvor: Wish mama, Edukativne igrice u kojima će djeca uživati,
<http://www.wishmama.hr/preporuke/znam-za5/edukativne-igrice-u-kojima-ce-djeca-uzivati>

6. ISTRAŽIVANJE: UTJECAJ ODGOJA, OBRAZOVANJA I MEDIJA NA DRUŠTVO

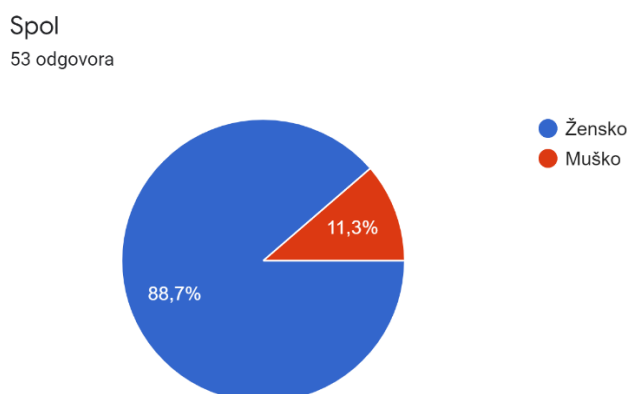
Provedeno je istraživanje o utjecaju odgoja, obrazovanja i medija na društvo u kojem je sudjelovalo 53 ispitanika u dobi od 18-28 godina u postotku od 72%, 15% ispitanika je u dobi od 40 ili više godina i 13% ispitanika je u dobi 29-39 godina, kao što je vidljivo na Slici 5.

Slika 5: Dob ispitanika

Većina ispitanika je ženskog roda, čak 89%, dok je svega 11% muškog roda (Slika 6.) što je i cilj jer je pretpostavka da su žene relevantnije za temu utjecaja na odgoj društva, iako nije nužno.

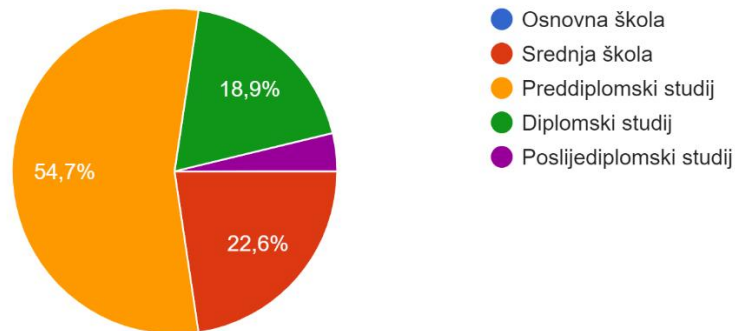
Slika 6: Spol ispitanika

Slika 7 prikazuje stupanj obrazovanja ispitanika i vidljivo je kako je većina ispitanika završila preddiplomski studij u iznosu od 55%, dok je 23% ispitanika završilo srednju školu, 19% diplomski studij, a 4% ili 2 ispitanika poslijediplomski studij.

Slika 7: Stupanj obrazovanja ispitanika

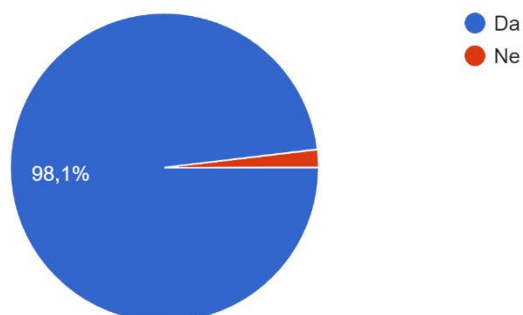
Stupanj obrazovanja
53 odgovora

Anketa je u nastavku podijeljena na tri odjeljka koji se odnose na odgoj, obrazovanje i medije. Prvo pitanje se odnosi na odgoj i glasi: Smatrate li da odgoj utječe na ljude i njihove odabire? Gdje je 98% ispitanika odgovorilo potvrdno, a samo 2% ili 1 osoba ne smatra tvrdnju točnom, kao što je vidljivo na Slici 8.

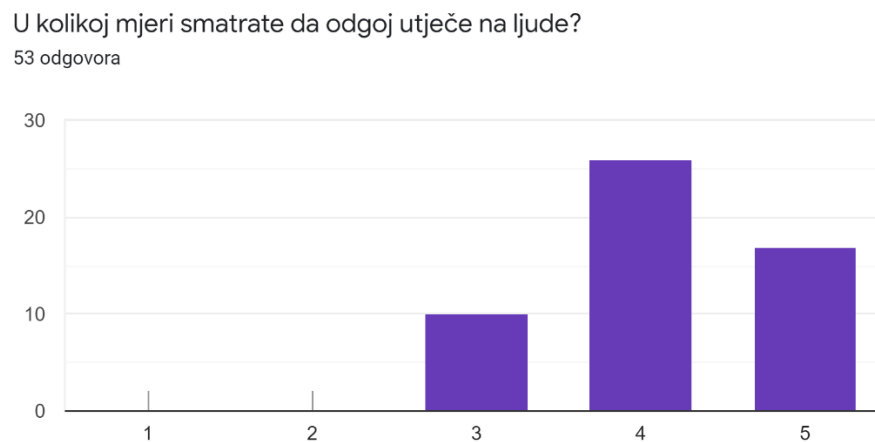
Slika 8: Smatrate li da odgoj utječe na ljude i njihove odabire?

Smatrate li da odgoj utječe na ljude i njihove odabire?
53 odgovora

Na idućem pitanju su ispitanici trebali ocijeniti ocjenom od 1 do 5 u kojoj mjeri smatraju da odgoj utječe na ljude. 19% ispitanika je ocijenilo ocjenom 3 što bi značilo niti utječe, niti ne utječe, 49% ispitanika je ocijenilo sa 4, što bi značilo da utječe i 32% ispitanika je ocijenilo ocjenom 5, što bi značilo da potpuno utječe. S ovim podacima se dobiva rezultat da se gotovo svi ispitanici slažu da odgoj utječe na ljude s oscilacijom od 19% koji smatraju da odgoj u jednakoj mjeri utječe i ne utječe na društvo, kao što je vidljivo na Slici 9.

Slika 9: Uolikoj mjeri smatrate da odgoj utječe na ljude?

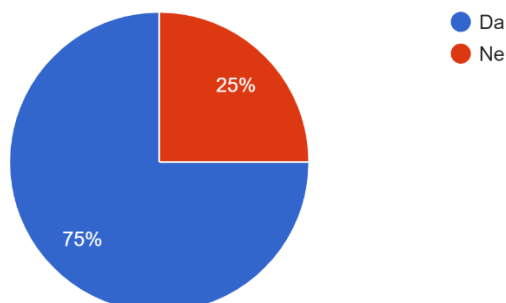
Iduće pitanje je glasilo: „Kako odgoj oblikuje društvo?“ te je ono bilo otvorenog tipa, a ispitanici su naglasili kako sve polazi od odgoja, on uči pojedince kako da se ponašaju u okolini i kako da poštuju ljude oko sebe, te smatraju da odgoj oblikuje društvo. Ispitanici smatraju da se čak bez odgoja ne bi moglo postići poštivanje normi i zakona uređenog društva. Jedan od ispitanika navodi: „Dobar odgoj u jednoj obitelji neće spasiti društvo, ali će učiniti mali pomak.“

Nekoliko ispitanika ističe da odgoj omogućuje prosuđivanje između dobrog i lošeg ponašanja ili djelovanja u društvu, te omogućava prilagođavanje svijetu. Ispitanici smatraju da odgoj ipak u nekoj mjeri usmjerava u odlukama, a pogotovo u odnosu i interakciji sa drugim ljudima. Koliko god ljudi to htjeli ili ne, ipak su roditelji/skrbnici ti koji stvaraju i ukorjenjuju "temelje" za život. Naravno, svatko oblikuje i stvara svoje "ja".

Slika 10 prikazuje kako 75% ispitanika tvrdi da su im roditelji branili „stvari“ koje su željeli napraviti, dok 25% ispitanika smatra da im roditelji nisu branili.

Slika 10: Jesu li vam roditelji branili 'stvari' koje ste željeli napraviti?

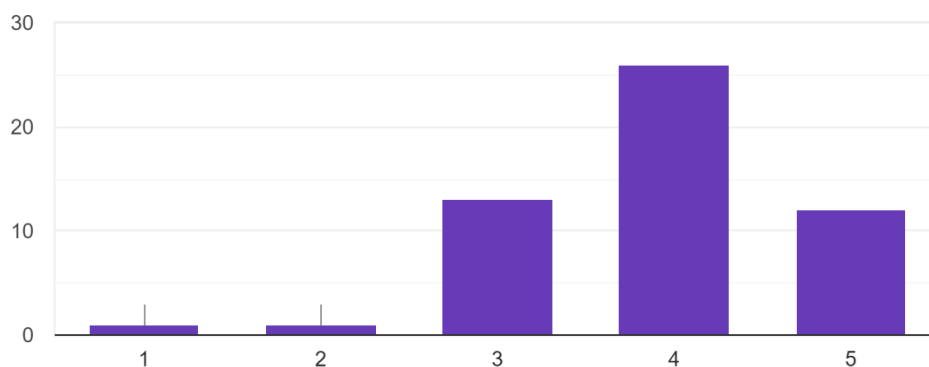
Jesu li vam roditelji branili 'stvari' koje ste željeli napraviti?
52 odgovora

Nakon ovoga se dolazi do idućeg odjeljka koji se odnosi na obrazovanje. Prvo pitanje se odnosi na ocjenu od 1 do 5 u kolikoj mjeri obrazovanje utječe na društvo. 1 ispitanik ili 2% ocjenjuje ocjenom 1 i smatra da obrazovanje u potpunosti ne utječe na društvo, 1 ispitanik ili 2% ocjenjuje ocjenom 2, što znači da također smatra da obrazovanje ne utječe na društvo. Ocjenom 3 je ocijenilo 25% ispitanika koji smatraju da obrazovanje niti utječe, niti ne utječe na društvo. Najveći broj ispitanika, njih 26 ili 49% smatra da obrazovanje utječe na društvo i ocjenjuju tvrdnju ocjenom 4, te 23% ispitanika ocjenjuje s ocjenom 5 i smatraju da obrazovanje u potpunosti utječe na društvo. (Slika 11)

Slika 11: U kojoj mjeri obrazovanje utječe na društvo?

U kojoj mjeri obrazovanje utječe na društvo?
53 odgovora

Iz prethodnog pitanja se može zaključiti kako većina ispitanika smatra da obrazovanje utječe na društvo i to u postotku od 96%, dok 4% ispitanika smatra da obrazovanje ne utječe na društvo.

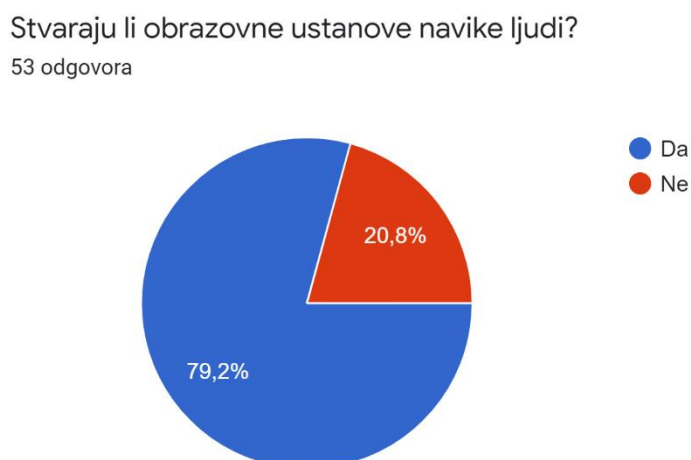
Iduće pitanje se odnosi na obrazovanje i glasi trebaju li ljudi biti visoko obrazovani? I 91% negira ovo pitanje, što je i očekivano, a 9% ispitanika smatra da svi ljudi trebaju biti visoko obrazovani, kao što je prikazano na Slici 12.

Slika 12: Trebaju li po vama svi ljudi biti visoko obrazovani?

Iduće pitanje se odnosi na navike ljudi kroz obrazovanje. 79% ispitanika smatra da obrazovne ustanove utječu na navike ljudi, dok 21% ispitanika smatra da obrazovne ustanove ne utječu na navike ljudi, kao što je vidljivo na Slici 13.

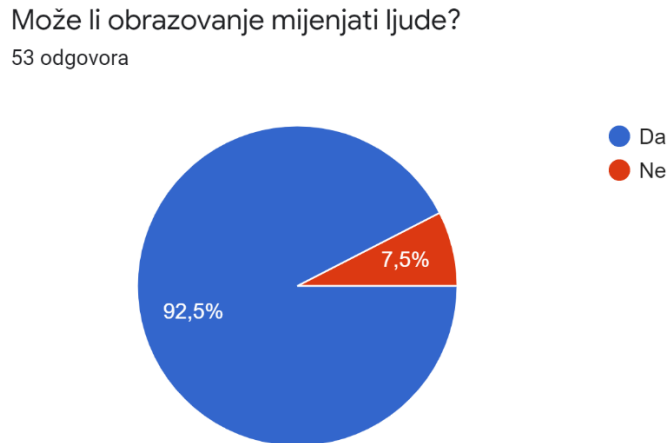
Slika 13: Stvaraju li obrazovne ustanove navike ljudi?

93% ispitanika smatra da obrazovanje može promijeniti ljude i društvo, dok 8% ispitanika smatra da to nije moguće, kao što je vidljivo na Slici 14.

Slika 14: Može li obrazovanje mijenjati ljude?

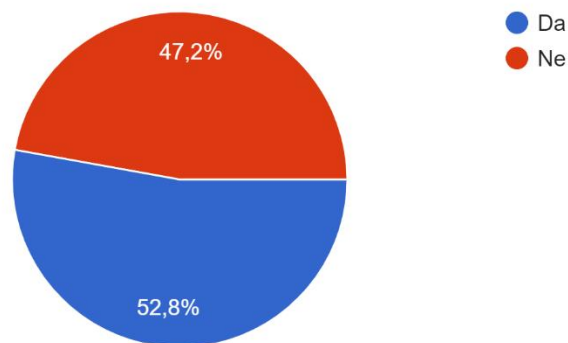
Pitanje, kako obrazovanje oblikuje društvo, je bilo otvorenog tipa i ispitanici su pisali svoje pretpostavke, te su neke od njih:

- Obrazovanje proširuje spektar znanja što društvo vodi prema boljoj informiranosti i razvijanju interesa ta nešto što se može razviti u budućnosti.
- Obrazovanje kao i odgoj može oblikovati čovjeka u socijalno biće kao i u roba.
- Od samog početka obrazovanje oblikuje mladog čovjeka, širi njegove vidokruge, znanja i vještine. Kroz cijeli život čovjek uči kroz formalno, neformalno i informelno obrazovanje navika.
- Ukoliko su prosvjetari koji obrazuju odlični metodiciari, teoretičari i prvenstveno kao osobe, oni mogu jako dobro iskoristiti obrazovanje u svrhu oblikovanja poštenog i zdravog društva.
- Nekad ga mijenja na bolje, a nekad na gore. Ovisi o tome jesu li prosvjetni radnici dovoljno obrazovani i zainteresirani za održavanje nastavnog procesa.
- Obrazovanje može promijeniti pogled na svijet, učiti toleranciji i različitosti.
- Obrazovanje utječe na društvo na način da kroz obrazovne pojedince stvara društvenu zajednicu punu razumijevanja, empatije i pozitivnih stavova. Utječe na mišljenja, ponašanja i djelovanja pojedinaca koji kao takvi oblikuju društvo u kojem žive.

Zadnje pitanje u odjeljku vezanom uz obrazovanje je prikazano Slikom 15 koje prikazuje da 53% ispitanika smatra kako škola brani određene stvari koje ljudi žele raditi ili napraviti, a 47% ispitanika smatra da ta tvrdnja nije istinita.

Slika 15: Je li vam škola branila 'stvari' koje ste željeli napraviti?

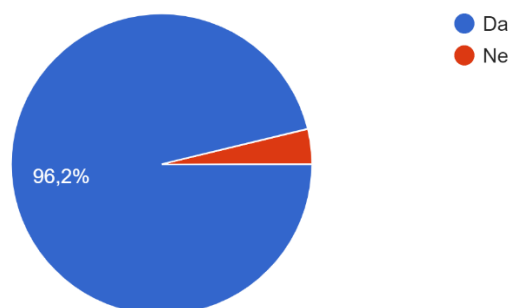
Je li vam škola branila 'stvari' koje ste željeli napraviti?
53 odgovora

Idući odjeljak se odnosi na medije, tj. utjecaj medija na društvo. Prvo pitanje je „Koristite li se medijima?“ i odgovori je potvrđan u postotku od 100%. Slika 16 prikazuje kako 96% ispitanika smatra da mediji oblikuju društvo, dok 4% ispitanika smatra da mediji ne oblikuju društvo.

Slika 16: Smatrate li da mediji oblikuju društvo?

Smatrate li da mediji oblikuju društvo?
53 odgovora

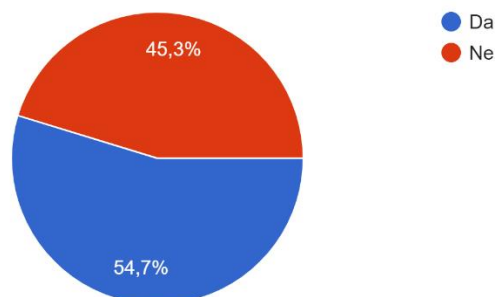

Iduće pitanje se odnosilo na mogućnost pisanja dugog odgovora o tome kako mediji oblikuju društvo gdje su neki od odgovora sljedeći:

- Propaganda je najbolji primjer za to kako mediji oblikuju društvo. Danas se ljudi većinom koriste internetom kako bi došli do određenih informacija, a te informacije nisu uvijek točne što dovodi do ljudi koji imaju potpuno uvrnuti pogled na svijet jer su pali pod njihovu manipulaciju.
- Mediji su postali sve prisutni do te mjere da je društvo konstantno okruženo njima. Pri tolikom izlaganju raznih medija logična je posljedica da će uvelike utjecati na ponašanje društva, u pozitivnom ili negativnom smislu.
- Mediji mogu imati pozitivne i negativne učinke na društvo. Preko medija ljudi mogu saznati informacije koje bi im inače bile teško dostupne, ali mediji mogu i iskriviti sliku stvarnosti te tako utjecati na naš pogled na svijet i stvarnost.
- Daju određenu sliku o savršenom ili ne savršenom svijetu. Od fizičkog izgleda pa do slike dobrog života. Također nameće što je u životu potrebno i na taj način tjera društvo da postane veliko potrošačko društvo.

Slika 17: Da li ste radili nešto jer ste to vidjeli u medijima?

Da li ste radili nešto jer ste to vidjeli u medijima?
53 odgovora

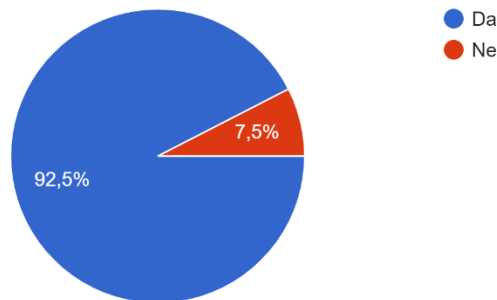

Pitanje prikazano Slikom 17 se odnosi na izravan utjecaj medija na društvo, gdje 55% ispitanika navodi kako je ponavljalo neke stvari u svom životu koje su viđene na medijima, dok 45% smatra da nisu ponavljali, iako dosadašnja pitanja mogu potvrditi da tu postoji oscilacija i da nije točan razmjer odgovora, kao što potvrđuje i iduće pitanje koje se odnosi na kupovinu. 93% ispitanika smatra da je kupilo nešto jer je isto viđeno

u medijima, a 7% ispitanika smatra da nije obavilo kupovinu zbog utjecaja medija. Tako da Slika 18 prikazuje da u 93% slučajeva mediji utječu na društvo.

Slika 18: Jeste li nekada nešto kupili jer ste vidjeli u medijima?

Jeste li nekada nešto kupili jer ste vidjeli u medijima?
53 odgovora

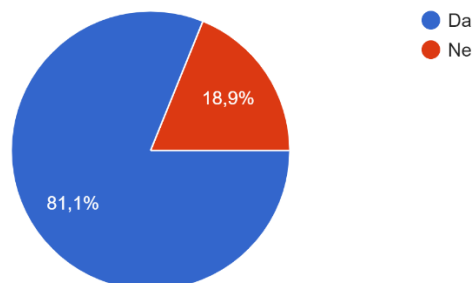

Sva prethodna pitanja su se odnosila na osobnost društva kroz utjecaje odgoja, obrazovanja i medija. Na pitanje: „Smatrate i da se osobnost društva gradi uz pomoć odgoja, obrazovanja i medija?“ 89% ispitanika smatra da se osobnost gradi uz pomoć odgoja, obrazovanja i medija, a 11% smatra da tvrdnja nije točna.

Slika 19 prikazuje kako je 81% ispitanika zadovoljno odgojnim postignućima u svojoj obitelji, a 19% smatra da nije zadovoljno istim.

Slika 19: Jeste li zadovoljni odgojnim postignućima u svojoj obitelji?

Jeste li zadovoljni odgojnim postignućima u svojoj obitelji?
53 odgovora

Iduće pitanje je glasilo: „Na koju ste osobinu najviše ponosni u svojoj obitelji?“ te su ispitanici u najvećoj mjeri odgovorili: poštovanje, poštenje, tolerancija, upornost,

razumijevanje, prihvaćanje, iskrenost, uvažavanje, odgovornost, ljubav. Jedan ispitanik odgovara „nisam siguran“, a jedna ispitanica ističe da nije ponosna, nego je vidjela što ne želi od svog života kroz situacije u svom domu. Od 53 ispitanika 2 ispitanika ističu negativne odgovore, dok 51 smatra da je odgoj u njihovoj obitelji pozitivno usmjeren.

Anketom „Utjecaj odgoja, obrazovanja i medija na društvo“ u kojoj je sudjelovalo 53 ispitanika se može sa sigurnošću reći kako odgoj, obrazovanje i mediji u velikoj i gotovo razmjernoj mjeri utječu na ponašanje društva. Ispitanici smatraju da sve polazi od odgoja, on uči pojedince kako da se ponašaju u okolini i kako da poštuju ljude oko sebe, te smatraju da odgoj oblikuje društvo. Ispitanici smatraju da se čak bez odgoja ne bi moglo postići poštivanje normi i zakona uređenog društva.

Ispitanici također smatraju kako obrazovanje u jednakoj mjeri utječe na ponašanje društva i to na način da kroz obrazovne pojedince stvara društvenu zajednicu punu razumijevanja, empatije i pozitivnih stavova. Utječe na mišljenja, ponašanja i djelovanja pojedinaca koji kao takvi oblikuju društvo u kojem žive.

Mediji su ocijenjeni također tako da utječu na ponašanje društva ali u znatno negativnijem kontekstu nego odgoj i obrazovanje, jer ispitanici smatraju da mediji nameću trendove koji nisu uvijek pozitivni po društvo.

7. ZAKLJUČAK

Društvo je skupina ljudi koji su oblikovani suradnjom i komunikacijom te između njih postoje različita pravila djelovanja, također imaju zajedničke interese i uvjerenja. Svako okruženje simbolizira drugačije društvo sa drugačijim navikama, kulturom, vjerom, interesima.

Svako društvo ima određene potrebe, a koje su najčešće prikazane kroz Maslowljev hijerarhiju potreba koja se sastoji od fizioloških potreba, potreba za sigurnošću, društvenih potreba, potreba za samopoštovanjem i potreba za samoostvarenjem. Prvo se trebaju zadovoljiti ove egzistencijalne potrebe, pa tek onda kasnije se ide prema vrhu piramide.

Također svako društvo, svaka osoba ima različite stilove kod odgoja, a oni mogu biti autoritativan stil, autoritaran stil, dopušteno roditeljstvo i neuključeno roditeljstvo.

Obrazovanje je bitno za svaku osobu jer pomoću toga svaka osoba pojedinačno si osigurava dobar život. Kada je osoba obrazovana, velike su šanse da će pronaći dobar posao, da će imati nešto svoje u vlasništvu, da će si moći nešto novca i uštediti. Obrazovane osobe pomažu svojoj državi da ona uspije te da ima postigne što bolje rezultate.

Mediji se odnose na različita sredstva komunikacije. Također se odnosi na komunikacijske uređaje. Komunikacijski uređaji koriste se za interakciju i komunikaciju među ljudima. Najčešći mediji danas su radio, internet, novine i televizija. Mediji su važan dio našeg života. Također je dvostrano što znači da ima pozitivnu i negativnu stranu. Svakodnevno koristimo različite medije i kroz njih zapravo jako puno učimo. Samo ne treba previše vremena u danu odvajati na medije. Treba ipak biti društveno biće i treba se znati kontrolirati od pametnih uređaja.

8. SAŽETAK

Završni rad na temu „Društvo / medij / odgoj-obrazovanje“ se bavi širokim spektrom teorijske podloge gdje se objašnjavaju glavne varijable i povezanosti društva s medijima, odgojem i obrazovanjem. Smatra se da su ove tri varijable ključne za razvoj društva. Medij je relativna novost u razvoju društva ali je postala toliko prisutna u ljudskom životu da možda u najvećoj mjeri odgaja ljude. Obrazovanje je prisutno kroz cijeli ljudski život kako kroz školstvo tako kroz iskustvo.

Ključne riječi: društvo, medij, odgoj, obrazovanje, ponašanje

9. SUMMARY

The final paper on the topic "Society / Media / Education" deals with a wide range of theoretical background where the main variables and connections of society with the media, education are explained. These three variables are considered to be key to the development of society. The medium is a relative novelty in the development of society but it has become so present in human life that it perhaps educates people to the greatest extent. Education is present throughout human life both through schooling and through experience.

Key words: society, media, upbringing, education, behavior

10. LITERATURA

KNJIGE I ČLANCI:

1. Jurčić, D. (2017). Teorijske postavke o medijima – definicije, funkcije i utjecaj. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/190208> (Pristup: 12.08.2021.)
2. Razum, R. (2007). Odgojno djelovanje suvremene škole: izazovi i mogućnosti za religiozni odgoj. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/22539> (Pristup: 12.08.2021.)
3. Rečić, M. (2018). Kako odgajati odgovorno dijete. Vlastita naklada. Osijek
4. Rečić, M. (2018). Kako odgajati odgovornog tinejdžera. Vlastita naklada. Osijek
5. REICH, R. Stoll, L., Fink, D. (2000). Work of Nations –Mijenjajmo naše škole. Kako unaprijediti djelotvornost i kvalitetu škola, Educa, Zagreb.
6. Sapunar, M. (1995). Osnove znanosti o novinarstvu, Epoha, Zagreb.
7. Sikavica P., Šiber F. B., Pološki Vokić N. (2008). Temelji menadžmenta. Školska knjiga. Zagreb.
8. Spera, C. (2005). A Review od the Relationship Among Parenting Practice, Parenting Styles, and Adolescent School Achievement. Vol. 17, No. 2. Dostupno na: <https://www.sfu.ca/~jcnesebit/EDUC220/ThinkPaper/Spera2005.pdf> (Pristup: 11.8.2021.)
9. Šundalić, A. (2012). Između društva rada i društva znanja. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=130568
10. Tolić, M. (2008). Aktualnost medijskih kompetencija u suvremenoj pedagogiji. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/190054> (Pristup: 08.08.2021.)

INTERNET IZVORI:

11. Cherry, K. (2021). The 5 Levels of Maslow's Hierarchy of Needs. Dostupno na: <https://www.verywellmind.com/what-is-maslows-hierarchy-of-needs-4136760> (Pristup: 13.8.2021.)

12. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. (2021). Društvo. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=16328> (Pristup: 10.08.2021.)
13. Important India (2016). Media: 10 Advantages and 10 Disadvantages of Media. Dostupno na: <https://importantindia.com/22940/media-advantages-disadvantages/> (Pristup: 12.8.2021.)
14. Indeed (2021). Types of Media: Advantages and Disadvantages of Each. Dostupno na: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/types-of-media> (Pristup: 13.8.2021.)
15. KidsHealth Medical Expert (2021). Nine Steps to More Effective Parenting. Dostupno na: <https://kidshealth.org/en/parents/nine-steps.html> (Pristup: 03.08.2021.)
16. Study Lecture Notes (2021.) Modern Society Meaning, Definition & Characteristics of Modern Society. Dostupno na: <http://studylecturenates.com/modern-society-meaning-definition-characteristics-of-modern-society/> (Pristup: 13.8.2021.)
17. The Asian School (2021). Importance of Education in Life. Dostupno na: <https://www.theasianschool.net/blog/importance-of-education/> (Pristup: 13.8.2021.)

11. POPIS SLIKA

Slika 1: Model tradicionalnog, modernoga i postmodernog društva	4
Slika 2: Maslowljeva hijerarhija potreba	6
Slika 3: Zoom.....	17
Slika 4: Artemida	21
Slika 5: Dob ispitanika	22
Slika 6: Spol ispitanika.....	22
Slika 7: Stupanj obrazovanja ispitanika	23
Slika 8: Smatrate li da odgoj utječe na ljude i njihove odabire?	23
Slika 9: Uolikoj mjeri smatrate da odgoj utječe na ljude?	24
Slika 10: Jesu li vam roditelji branili 'stvari' koje ste željeli napraviti?	25
Slika 11: U kojoj mjeri obrazovanje utječe na društvo?	25
Slika 12: Trebaju li po vama svi ljudi biti visoko obrazovani?.....	26
Slika 13: Stvaraju li obrazovne ustanove navike ljudi?	26
Slika 14: Može li obrazovanje mijenjati ljude?	27
Slika 15: Je li vam škola branila 'stvari' koje ste željeli napraviti?	28
Slika 16: Smatrate li da mediji oblikuju društvo?.....	28
Slika 17: Da li ste radili nešto jer ste to vidjeli u medijima?	29
Slika 18: Jeste li nekada nešto kupili jer ste vidjeli u medijima?	30
Slika 19: Jeste li zadovoljni odgojnim postignućima u svojoj obitelji?	30